

EL CINEMA COM A VEHICLE DE LA DIVERSITAT EUROPEA

Isona Passola

PRESIDENTA DE L'ACADÈMIA DEL CINEMA CATALÀ I MEMBRE DEL CONSELL ASSESSOR DE LA FUNDACIÓ CATALUNYA EUROPA

La cultura és allò que ens fa diferents de les bèsties, ens emociona, ens fa creatius, crítics, ens articula mentalment, ens defineix com a col·lectiu i ens evoluciona. I no parlo només de cultura antropològica que mira, ni tampoc de la que es deriva de les sàvies disciplines de l'esperit que ens van catalogar els clàssics i que en tantes coses és encara vigent, sinó de la nova cultura que ens envolta, ens arrossega, ens desconcerta i ens intriga pel que té d'oberta i de desconeguda i ens canvia els horitzons prefixats durant segles. I quan reflexionem sobre aquest desconcert no hem de confondre'ns, perquè té més a veure amb els mitjans, la velocitat i l'amplitud en què es transmeten els continguts que en les manifestacions culturals en si mateixes, que malgrat tot, en queden tocades.

Tots aquests condicionants han donat preeminència a una de les arts que no contemplaven els clàssics, les arts visuals o cinematogràfiques, si parlem en termes artístics, que han destacat i de molt per

la seva incidència en el consum de masses i per la penetració que tenen a través dels nous mitjans de comunicació virtuals. I d'aquí la preocupació urgent per reafirmar-les, aprendre-les, potenciar-les per l'enorme influència que tenen en els joves i pel fet que posen, per primera vegada a la història, en inferioritat de condicions a les generacions precedents respecte a les que les succeeixen tot trencant les cadenes de continuïtat informatives i de transmissió de coneixement secular.

Tot el món occidental més evolucionat vist aquest panorama, és conscient de l'enorme importància de l'audiovisual. Quan veiem la primera dama dels EEUU donar un Òscar als premis cinematogràfics més vistos a tot el món, sabem que després de la indústria de l'armament, la segona indústria més poderosa dels americans, és l'audiovisual i els seus derivats, però no parlem només en termes econòmics que seria simplificar-ho, sinó en la influència de l'estètica i dels valors morals col·lectius americans estesos pel planeta a través d'ella.

I Europa, abassegada per aquesta penetració monopolística de continguts, d'idioma i d'estètica que imposa els mateixos títols arreu, respon que la llengua d'Europa és la traducció i la identitat

Europa intenta construir el seu espai cultural col·lectiu des d'aquesta diversitat que com sabem, és molt més complexa de gestionar, no només en economia i legislació, sinó encara més, en cultura

europea és la diversitat i intenta construir el seu espai cultural col·lectiu des d'aquesta diversitat que com sabem, és molt més complexa de gestionar, no només en economia i legislació, sinó encara més, en cultura. I aquí el cinema hi té un paper clau perquè és un cohesionador intern potent d'un país i és la millor carta de presentació que aquest país té per ensenyar-se als altres.

El paràmetre en que basa, doncs, Europa la seva construcció audiovisual a través dels encara insuficients plans Creativa, no és altre que la defensa aferrissada de la diversitat de cultures, de llengües i la recomanació als Estats perquè protegeixin les cinematografies pròpies tan com protegeixen les indústries alimentàries o automobilístiques amb el plus que l'especificitat cultural té per ella mateixa. Aquesta ha esdevingut la gran aposta compartida europea dels darrers temps: l'excepció o la diversitat cultural com a única manera d'establir un diàleg sa i igualitari, la diversitat que ensenya a mirar per on miren els ulls de l'altre i per tant, a estimar-lo, la diversitat que ens fa més rics, més generosos i més plenament universals en el sentit més pregon del mot. Com quadra aquest ideari europeu amb les reivindicacions seculares de la nostra cultura en el marc d'un estat que hauria (?) pogut ser diferent.

Si ens interessa i preocupa la política hauríem de prioritzar la cultura en la nostra reivindicació d'una societat socialista o socialdemòcrata o com vulgueu dir-li. Una societat que ha basat en les pensions, la sanitat i l'ensenyament tota l'estratègia de la societat del benestar i s'ha oblidat escandalosament, de la continuïtat de la formació crítica i emocional que donen les arts després que els ciutadans deixin l'ensenyament obligatori. Col·locar la cultura en la centralitat política amb el reflex consegüent en els pressupostos nacionals -no com ara a Catalunya que només s'hi destina el 0,7% dels pressupostos de la Generalitat, ridícul percentatge en relació als països que ens haurien de servir de referència- és un dels objectius que qualsevol societat que vulgui esdevenir justa hauria de prioritzar. La continuïtat en la cultura més enllà de l'escola o de la universitat és la prova de cotó que possibilita l'ascensor social tan

La continuïtat en la cultura, més enllà de l'escola o de la universitat, és la prova de cotó que possibilita l'ascensor social, tan necessari per consolidar la igualtat d'oportunitats

necessari per consolidar la igualtat d'oportunitats, l'única garantia per fer la societat dels millors, no la dels més rics, la que la majoria de nosaltres, desesperadament perseguim.